

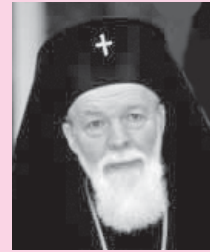
MAGAZIN

cultural-istoric și de informație

REVISTĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

Director: Vasile TODI

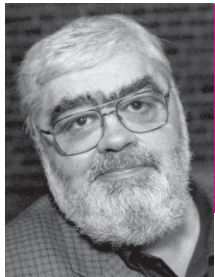
Redactor-șef: Ștefan TARJOC

Lucrul
lui Hristos...

A face lucrul lui Hristos pe pământ însemnează a contribui fiecare, după măsura puterilor, la împlinirea mărutului îndemn dezvăluit lumii de cetele îngerești care au pogorât deasupra staulului din peștera Betleemului, în noaptea cea sfântă a nașterii Mântuitorului cântând: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire”.

✝ NICOLAE
Mitropolitul Banatului

A-ți dori să fii prim-ministru

De neînțeles, pentru mine, tenacitatea cu care câțiva politicieni se luptă, de la o vreme, pentru fotoliul de prim-ministru. E ca și când ai face imposibilul pentru a câștiga dreptul de a mânca bătaie. Vremurile sunt grele. Vei conduce un guvern obligat să se confrunte cu criza mondială și cu criza eternă a politicii autohtone. Vei avea de traversat o iarnă grea, vei avea de lucrat cu o majoritate în care toți partenerii sunt ipocriți Vei

avea, în plus, de (con)lucrat cu Traian Băsescu, un coechipier viril, care preferă oricând o partidă de box unui duet de mandoline. Vei fi mereu pe drumuri, și în țară, și în străinătate, vei fi la dispoziția presei, va trebui să te cerți cu unii prieteni și să cazi la învoială cu mulți dușmani, vei apărea, împreună cu familia ta, în publicații de scandal, vei îmbătrâni, în patru ani (dacă rezisti), cât alții în zece. Ce formă subtilă de masochism te poate face să aspiři la un ase

Adevărul lunii

“Comunismul a umplut cerul de Sfinți”

Arsenie Papacioc

menea statut? Ce poate compensa o astfel de traumă? Salariul? Dar alții câștigă mult mai mult, în poziții mult mai confortabile. Mașină? Secretară? Șef de cabinet? Covoare roșii? Le poți avea și

(continuare în pag. a 2-a)
Andrei PLEȘU

poeti ai tuturor timpurilor

În limba ta

Grigore VIERU

În aceeași limbă
Toată lumea plânge,
În aceeași limbă
Râde un pământ
Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mângâi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cânt.

În limba ta
Ți-e dor de mama,
Și vinul e mai vin,
Și prânzul e mai prânz.
Și doar în limba ta
Poți râde singur,
Și doar în limba ta
Te poți opri din plâns.

Iar când nu poți
Nici plânge și nici râde,
Când nu poți mângâia
Și nici cânta,
Cu-al tău pământ,
Cu cerul tău în față,
Tu taci atuncea
Tot în limba ta.

Radu Beligan despre el însuși

„Printr-un noroc ce ține de domeniul miracolelor” suntem contemporani cu cel mai important slujitor al teatrului românesc. La 90 de ani, acest om este încă în teatrul românesc un semn de întrebare. Ba chiar mai mult, maestrul Radu Beligan – după cum spunea în 1944 Camil Petrescu, este un cărturar cât trei academicieni. Iată de ce, acum la început de an, vă poftesc să-l însoțiți pe Radu Beligan în mărturisirea sa despre... Beligan.

Vasile Todî

Eu sunt un laș curajos. Atunci când Ceaușescu a vrut să pună pe frontispiciul Teatrului Național «Complexul Cultural Cântarea României», eu am avut pentru prima dată un curaj mare și

i-am scris fostului președinte Ceaușescu că, dacă nu rămâne Teatrul Național «I. L. Caragiale», îmi dau foc!

... Contam și eu pe o reacție umană din partea lui. Se pare că a fost foarte impresionat de acel «îmi dau foc». Așa că firma

Teatrului Național «I.L. Caragiale» a rămas unde trebuie.

Scumpii mei... cu ocazia a zece ani de la Revoluție, Adevărul a făcut o anchetă printre intelectuali cu tema «Ce v-a adus Revoluția?». Am să vă răspund cu un citat din Caragiale, un citat mai puțin cunoscut: «Carevasăzică e cuminte să nu prea laudăm vremile, nici pe cele trecute, nici pe cele prezente. Ba eu cred că ar fi cuminte să nu le prea laudăm nici pe cele viitoare». Revoluția care a adus multe lucruri minunate în viața noastră, mie, personal, mi-a dat niște șuturi în fund care m-au propulsat și m-au revitalizat, astfel încât astăzi sunt mai tânăr și mai dornic de muncă decât în tinerețe.

Radu BELIGAN

ANUL XV
Nr. 1 (179)

IANUARIE
GERAR

Tel. 0721.935.392
Fax: 021.519.9551

www.magazinmr.ro
magazinmr@yahoo.com

ISSN:
1453-2700

2009

Alianța PDL – PSD-PC

Acreșușita președintelui Bănescu de a-l schimba de la Guvern pe Tăriceanu timp de peste doi ani, l-a făcut să se alieze cu oricine, numai să nu-l mai vadă la putere pe acesta. Așa s-a înfiripat alianța PDL – PSD-PC, de fapt singura prin care se mai putea face un guvern solid, în ciuda nenumăratelor concesiuni ce a trebuit să le facă PDL-ul (bineînțelese, fără PNL).

PSD-PC erau ahtiate după putere, după patru ani de opoziție, iar conducătorii din provincie nu mai aveau răbdare să stea în opoziție, așa că au presat conducătorii de la centru, să renunțe la postul de prim-ministru, la schimbarea cotei unice, la... una, la... alta, numai să acceadă la putere.

Totuși, au mai impus (tot provincial) o alianță fără UDMR., care de 14 ani era tot la conducere.

Au mai cerut ceva protecție pentru cei cu venituri mici, pensii decente pentru țărani foști cooperatori, venituri mai mari pentru profesori și mai mulți bani pentru sănătate. Cu Stoiljan sau fără Stoiljan.

În sfârșit, protocolul de cooperare s-a semnat, indiferent cum se va numi (pact pentru România sau pentru interesul național), dar oricum e un compromis de ambele părți, care poate să dureze 4 ani, un an (până după prezidențiale) sau doi-trei ani.

În perioada de criză economică ce urmează, sperăm să fie un guvern potent, cu oameni competenți și bine intenționați.

Dr. ec. Ștefan TARJOC

(urmare din pag. 1)

A-ți dori să fii prim-ministru

fără (minus covoarele roșii), iar beneficiile nu sunt pe măsura chinului. Notorietatea? Dar e trecătoare, ambiguă și, oricum, sub nivelul notorietății lui Ion Dolănescu. Puterea? Dar trebuie să o împărți cu președintele, cu sute de parlamentari, cu trusturile de presă, ca să nu mai vorbim de colegii de partid și de ne vastă. Abnegațiunea? Patriotismul? A se slăbi... Spiritul de sacrificiu? N-am auzit.

Atunci ce? Ce altceva decât vanitatea, inconștiența, falsa idee despre sine și despre „fișa postului”? Bine, o să spuneți, dar cineva tot trebuie să ajungă prim-ministru. Nu există democrație fără guvern reprezentativ și nu există guvern fără premier. De altfel, chiar matale, dle Pleșu (sau „coane Pleșule”, cum mă alintă câțiva forumiști), ai acceptat, în trei-patru rânduri, unele demnități. Da, e adevărat, dar măcar nu m-am zbatut să le obțin. Belelele au venit asupra mea, de fiecare dată, pe nepusă masă și, la prima ocazie, m-am retras fericit. Ceea ce nu înseamnă că nu îmi asum și nu regret greșeala de a le fi acceptat, deși socotesc că am compensat, de regulă, această greșală printr-o prestație onorabilă.

Continui, așadar, să cred că, în contextul de-acum, cei care se înghesuie să-și asigure conducerea guvernului sunt ori iresponsabili, ori lipsiți de instinct de conservare, ori naivi, ori cinici. De acord: cineva trebuie să bea cucuta. Dar s-o facă fără exces de zel, fără demagogie, fără poftă. Încet și cu tristețe...

Horoscop de ianuarie în sânge

Un început de an cum nu se poate mai tragic, cu miros de carne sfârtată intrată-n putrefacție, clădiri arse până la temelie sau pe jumătate, să se vadă, în acest fel, interiorul și exteriorul unei lumi disperate. Imagini de iad autentic scoase

din colecția civilizației la început

de 2009. Un recul de

comportament politic, diplo-

matic, cum vrei să-l

percepeți, retrăire a scenelor

unui holocaust neînvațat,

necrezut. Vă vine sau nu să

credeți, după secole marcate

de capodopere artistice,

tehnologice, idei geniale,

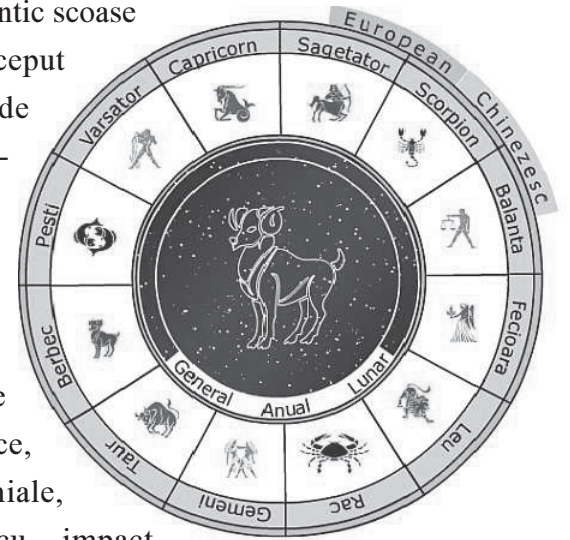
descoperiri răsunătoare cu impact

modernizator, dialogul între națiuni, azi, se aude tot mai greu sub

șuieratul rachetelor lansate cu o oarecare precizie pentru afaceri

prospere. Focuri de artificii într-un spectacol morbid cu scene

apocaliptice.

Ascult horoscopul, Suntem o lume dementă, trăim realități multiple, e adevărat, dar asta nu poate să ne facă indiferenți față de cele ce se întâmplă aproape, la o lansare sol-sol sau sol-aer de plaiul carpato-

danubiano-pontic. Nu știu câți din zodia

leului au murit în Gaza și Israel, însă

strigătul lor a ajuns la mine și mi-e

greu să-mi rezolv favorabil

horoscopul, problemele, adică să

merg la cumpărături în weekend,

să închei o tranzacție financiară,

mobiliară, o relație cu o fecioară,

chestii din acestea spuse de Netty,

horoscopista de serviciu. Nu vreau

să zâmbesc, îmi impun un post

zâmbetului, strig de durere: Ascultă, Israel, Domnul Dumnezeu este

unul singur! Ce horoscop tulburător la început de an, ce veste șocantă a

sfârșitului de omenie-omenire! Cum să rămânem indiferenți la toată

demonstrația de nonvaloare a ființei umane pe pământul sfânt?

...Israel, Domnul Dumnezeu e unul singur! Acesta e crezul și jertfa

nu încetează, e nevoie de atâtea vieți să satisfacă orgoliile și pofta de

sânge ale cui? Nu se mai aud Psalmii păcii în nicio sinagogă,

moschee, biserică. Ce ger cumplit prin suflute, ce criză de cuvinte

mari: omenie, libertate, înțelegere, credință, eroism, dragoste! Ne

îmbătăm cu iluzii, dormim liniștiți, nicio conjuncție a destinelor noastre

cu suferința. Semnele se vor vedea în cer ca o oglindire a tragediilor de

pe pământ, multe stele, planete nu se vor mișca în semn de reculegere

în fața mâinilor rugătoare de copii aruncate pe zidul plângerii. Ne-am

obișnuit cu moartea, într-adevăr nimic nu ne mai sperie, am ajuns

indiferenți la măcel, ne întoarcem la sacrificiile umane primitive. Ce

diferență între o sfârtecăre provocată de explozia unei rachete față de

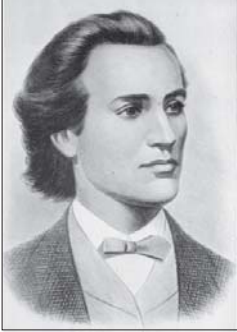
înjunghiatul în inimă prin mai multe lovituri de cuțit? Confortul din

iadul cibernetic de azi constă în a urmări pe monitor dacă ținta a fost

nimerită. Dacă nu, viețile curmate inutil intră la colecția de dinți,

cranii, organe, oase, carne, sânge, trofeul oricărei vânători.

Marius NIȚOV

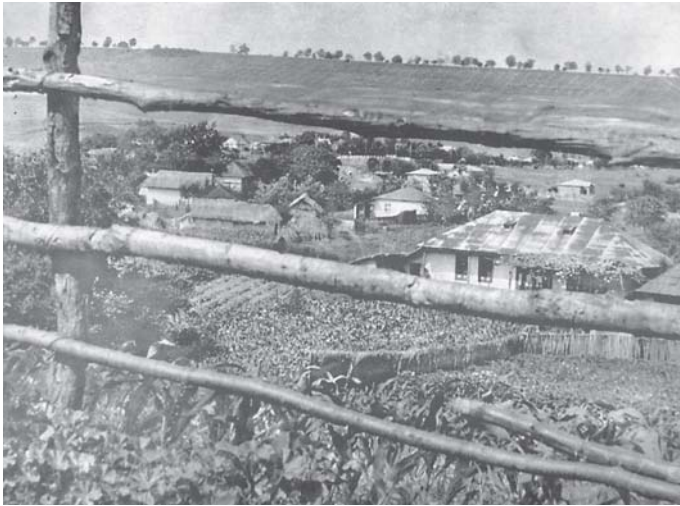

Ianuarie, din ziua de 15 a anului 1850, a devenit pentru toți românii luna nașterii poetului Mihail Eminescu. A celui care, dacă ar voi să ne vorbească dintre faldurile eternității, ar fi îndreptățit să ne spună, asemeni profetului Agrigent din Purificările lui Empedocle, care în secolul al V-lea s-a azvârlit în Etna – poarta ce duce spre lumea zeilor subterani: „Nu un muritor vedeți acum în mine, ci un nemuritor”.

Țara și-l amintește din ce în ce mai rar. Personal, mi se pare binevenită această discreție a fiilor ei trăitori azi, într-o Românie aflată într-o imobilitate pornografică. Amintiți-vă pictura în care România este prezentată în forma unui vagin și veți înțelege de ce este bine să nu rostim cu voce tare numele poetului în aceste vremi.

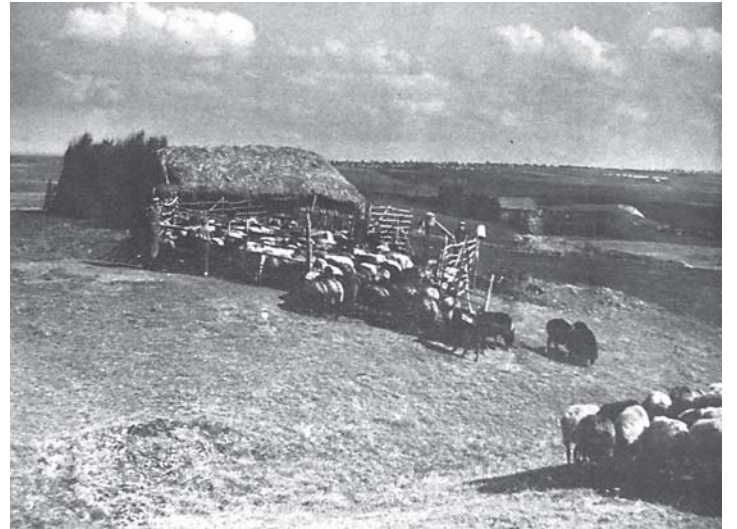
Dar să ne gândim la el mereu, și să îl privim ca pe salvatorul limbii române. Care, asemeni oricărui binefăcător, va fi ontologic condamnat la o veșnică răstignire.

V. T. I.

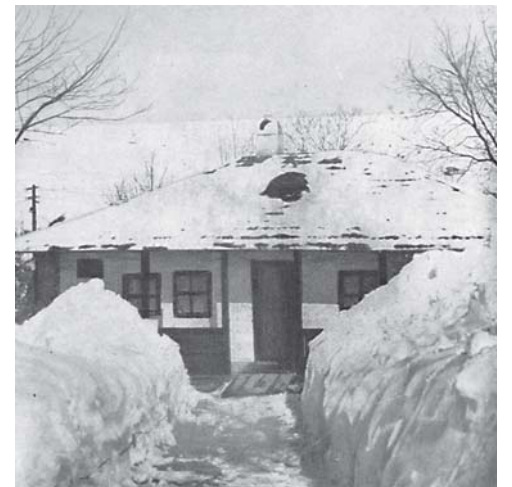
„Astăzi chiar de m-aș întoarce
A-nțelege n-o mai pot,
Unde ești, copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?”

M. EMINESCU

„Nu am prejudiții, și cu toate astea mi-ar părea
rău dacă țerina aceea, unde zace ce-am avut mai
scump în lume ar încăpe(a) în mîini străine”.

M. EMINESCU

„La Iași ninge frumos de ast-noapte, încît s-a
făcut drum de sanie.

Ciricul parcă e mai frumos acum.

Vino, frate Mihai, vină, căci fără tine sunt străin”.

I. CREANGĂ

M. Eminescu

„O stradă prea îngustă
Părea că se făcea
Și case lungi și negre
De două părți era”.

M. EMINESCU

„Din cerdacul de din dos se vedeau dealurile Ciric și
Aroneanu, pe care coborau din cînd în cînd turme de oi,
și noaptea liniștea desăvirșită a marginii de oraș nu era
tulburată decît de lătratul sătesc al cîinilor.”

G. CĂLINESCU

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
25
ca uru
martiu
1866.

Este in fie-care luna de trei ori adica in 5, 15,
si 25, dupa e. v. continendu doue esle.

Pretului pentru Austria

pe Jan.—Jun. 4 fl. —

pe Opt.—Jan. 6 fl. — cr.

Pentru Romania

de Jan.—Jun. unu galben.

Nr.
6.

Cancelari'a redactiunii

Strat'a lui Leopoldu Nr. 18.

unde sunt a se adresa manuscrisurile si banii

de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile

anonime nu se tablies

EE
cursu
anual

„Farmecul gingaș al poeziilor, considerînd și etatea tînără a
autorului, ne indica un talent adevărat, care avea un viitor
frumos in literatura română. De aceea publicarăm cu plăcere
acele inspirațiuni juvenile ...”

IOSIF VULCAN

Boris Elțin, primul președinte ales al Rusiei

S-a născut la 1 februarie 1931 în Sverdlovsk (azi Ekaterinburg). Tatăl său, Nikolai, a fost condamnat în 1934 la trei ani de muncă grea într-un gulag, pentru agitație antisovietică. Mama, Klaudia, a fost croitoreasă. La vârsta de 14 ani, Boris Nikolaievici Elțin și câțiva prieteni au intrat într-un depozit al armatei, au furat câteva grenade și au încercat să le desfacă. O grenadă a explodat, iar Boris și-a pierdut două degete. A urmat liceul Pușkin din Berezniki, Perm, unde s-a remarcat la sport, apoi a absolvit Institutul Politehnic din Sverdlovsk, specializarea construcții. În 1961, a intrat în PCUS. În '76, a fost numit șef de partid în Sverdlovsk, practic liderul regiunii, una dintre cele mai importante centre industriale.

Împotriva lui Gorbi, la președinție

La 24 decembrie 1985, Elțin a fost numit prim-secretar al Comitetului Orașenesc Moscova al PCUS. Mihail Gorbaciov, secretar general al PCUS, îl considera omul său. A fost demis, însă, în 1987, pentru critici la adresa lui Gorbaciov și a soției acestuia, Raisa, pe care o considera prea băgăcioasă. După eliminarea sa ar fi avut o primă tentativă de sinucidere, declara Nikolai Rizhkov, un politician marcant din cercul lui Gorbaciov.

În timpul vizitei în SUA, în 1989, Elțin a fost năucit de diversitatea produselor dintr-un supermarket din Houston. Un apropiat, Lev Sukhanov, a scris că "atunci a murit ultima picătură de bolșevism" din Elțin. S-a poziționat clar ca opozant al lui Gorbaciov, acuzându-l că nu aplică reforma promisă. Susținătorii lui Gorbi l-au atacat pentru meteahna cu vodca. Aceasta acuzație i-a crescut popularitatea lui Elțin, care a ajuns la cote maxime când a căzut de pe un pod. Oamenii lui Gorbaciov au zis că a căzut fiindcă era beat, dar Elțin a declarat că a fost "ajutat" de "dușmanii perestroikăi", ceea ce a prins mai repede la public. La alegerile prezidențiale din Republica

Socialistă Federativă Sovietică a Rusiei (RSFSR) de la 12 iunie 1991, Elțin a câștigat 57% din voturile populare.

Puci și vodcă

Pe 18 august 1991, vechea gardă comunistă, reprezentată de Dimitri T. Iazov, ministrul Apărării și comandant al Forțelor Armate Sovietice, Boris K. Pugo, ministrul de Interne, Vladimir A. Kriușkov, șeful KGB-ului și premierul Valentin S. Pavlov, împreună cu trei divizii armate, a ocupat Moscova. Se zvonea că armata va demola Casa Albă, clădirea guvernamentală, și va termina definitiv cu perestroika. Câțiva generali de marcă și unitățile de la Casa Albă s-au alăturat mișcării populare anti-puci. În timp ce Gorbaciov, președintele Uniunii Sovietice, este reținut în

Crimeea, Elțin se cațără pe un tanc T-72 și vorbește mulțimii, câștigând simpatia moscoviților. Ulterior s-a spus că își făcuse curaj cu câteva pahare de vodcă. Până seara, puciul se încheie. Premierul Pavlov este internat în stare de ebrietate, iar ceilalți puciști fug din Moscova. Cinci zile mai târziu, Elțin demisionează din PC și dizolvă Comitetul Central.

În noiembrie, el interzice Partidul Comunist în RSFSR și este salutat în întreaga lume ca un erou al democrației.

Un twist pentru Kremlin

Asaltul asupra parlamentului conservator din 1993, invazia din Cecenia din 1994 și producerea de oligarhi prin aplicarea „privatizării sălbatică” i-au afectat mult imaginea. Plus vodca! În 1994, la Dublin, premierul irlandez Albert Reynolds l-a așteptat degeaba să coboare din avion. A fost anunțat că liderul rus nu se simte bine.

Jurnaliștii au aflat că era beat mort. Ajunși la Moscova, Elțin și-a certat consilierii că nu l-au "trezit". În 1996, de teamă să nu câștige alegerile comunistul înfocat Ghenadi Ziuganov, Elțin trage mult mediatizatul twist în fața electoratului, la sfatul, se pare, al unor consilieri de campanie americani. Un infarct înainte de încheierea primului tur era să pună capăt strădaniei sale, dar mass-media i-a fost complice și nu a dezvăluit decât după ce Elțin a fost reales. Din cauza problemelor cardiace, a demisionat pe 31 decembrie 1999, lăsându-i cale liberă la putere lui Vladimir Putin. Boris Elțin a murit pe 23 aprilie 2007, în urma unor complicații la inimă.

Ion I. ION

DOCTORUL VĂ SFĂTUIEȘTE

Cafeaua stimulează apetitul sexual

Cei ce beau zilnic două-trei cești de cafea sunt mai dornici de dragoste decât cei care nu beau cafea deloc. Acesta este rezultatul unor cercetări efectuate la Universitatea Americană Michigan. Explicația medicală: cafeaua stimulează sistemul nervos central, sporește sensibilitatea față de stimulii sexuali. În afară de asta, cafeaua relaxează așa-numita musculatură netedă, în special pe cea a vezicii urinare, a uterului și a vaselor sanguine. Un studiu efectuat pe 2000 de femei și bărbați a indicat că printre bărbații consumatori de cafea, erau mult mai puțin ipotenți, iar femeile găseau mult mai multă plăcere în dragoste. Lucru valabil și pentru indivizii trecuți de 60 de ani.

Dr. Carmen POPESCU

sport alb-violet

Uite Clujul, uite nu-i, și pe Bega-i ca pe Gru-i!

Pe-o creangă de brad, Două stele cad!
cântă puiții gușați în Piața Operei privind
la brăduții care înveselesc tomberoanele
cu urme ale sărbătorilor trecute.

Cântă așezat, domol, căci au oaspeți
de la Cluj, veniți tocmai din Gruia, într-
un schimb de experiență necesar și
urgent. Au urmat firul Mureșului până la
Arad și au cotit-o la stânga, după ce au
semnalizat dreapta, pentru derutarea
conducerii CFRiste.

Au sărbătorit revelionul între Teatru
și Catedrală, sub ploii de artificii alb-
violete, gri și vișinii.

Radio Porumbel a anunțat prin
purtătorul de cuvânt al Napocenilor
nevoia de prezență a lor la Timișoara.
Spunea acesta că destinul ne unește și ne
întărește: Ca un măr, ca un păr, Ca un fir
de trandafir, etc.

Că avem rădăcini și racile comune,
că fiecare oraș avem echipă cumpărată

la tarabă, de oameni care nu aveau nici
în clin, nici în mănecă cu fotbalul. La
Cluj CFR, de ce nu Universitatea? La
Timișoara ASFC sau mai știu eu ce, și
nu Poli. La Cluj s-a anunțat cu mare fast
și panglică-tăiată de panglicari-
deschiderea șantierului pentru Cartierul
Tineretului (în 2006), unde Primăria
Cluj a dat gratuit 200 ha de pământ
pentru locuințe, iar conducerea ce-
feristă l-a dat la lot. Adică l-a parcelat
și-l vinde la bucată! Iar la Timișoara se
forțează același lucru "că dacă nu plec".
S-a mai încercat și în aprilie 2007, vezi
Steaguri albe și flori dalbe în cartierul
Sol Vento și în august-Noi vrem pământ
de(din) Ovidiu Balea, toate mascate și
intoxicate sub sloganul "lu' golani"
"Luptăm pentru Poli!".

La Cluj a fost demis antrenorul, când
echipa mergea bine, la Timișoara la fel.

Dar vorba lu' nenea Iancu -
prezidentu' de! - dacă nu ești în locul
lui, nu ști ce e bine pentru echipă, că o
să vedem noi ce "management" face el
(pe el?) și ce antrenor o să aducă, alelei
copii mei, o să fim ca niște zmei. Că
schimbarea aduce șocul. Oare-aduce și
norocul?

Într-o atmosferă de înaltă neîncredere
în viitor au luat sfârșit gângurelele
simpozionului de pe Bega, următorul
urmând a avea loc înainte de începerea
returului în Gruia.

Radio Porumbel vă dorește cel mai
bun fotbal și "S-auzim numai de bine!"

Roller GOLUMBU

Ipoteze inedite

O istorie de peste zece mii de ani

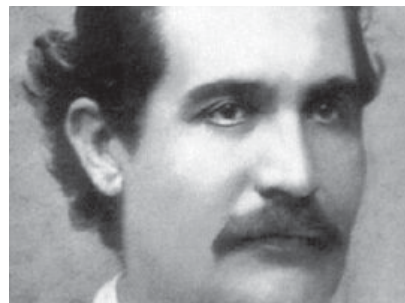
Datele arheologice, lingvistice și mitice analizate cu cea mai sofisticată
aparatură utilizată în domeniu de specialiștii occidentali și, în special, cei
americani, lasă să se vadă că actualul teritoriu al țării noastre a fost intens locuit de
peste 10.000 de ani. Vechea cultură și civilizație europeană a apărut cu mai mult de
7.000 de ani î.e.n. într-un spațiu cuprins între bazinul danubian, sud-estul Italiei,
insulele sudice din Marea Mediterană și Marea Egee, Anatolia, bazinul pontic,
Moldova și vestul Ucrainei. E vorba despre o civilizație perfect încheată, cu o
structură economico-socială specifică, cu trăsături, tehnici și forme de organizare
proprii, gândire mitică și ansamblu de credințe și componente religioase, cât și
modalități de expresie plastic-decorative proprii, care s-a întins pe o perioadă de
peste 4.000 de ani. Era o societate matriarhală, teocratică, pașnică, iubitoare și
creatoare de artă, care a precedat societățile patriarhale de luptători, o cultură a
unei societăți de agricultori care a precedat cu câteva milenii pe cea sumeriană.

În Vechea Europă, nu existau fortificații elaborate și nici arme de luptă. Femeile
aveau rolul principal, egale cu bărbații: semănau, culegeau, făceau pâine, țeseau,
ridicau case, topeau metale, construiau temple, produceau ceramică și obiecte de
cult, sculpturi și figurine reprezentând divinități și au folosit o scrisoare sacră, de
prin mileniul al VI-lea î.e.n., scriere mai veche cu aproape 2.000 de ani decât cea
sumeriană.

Despre această perioadă, prof. Ion Ghinoiu, renumit etnolog, afirma: „Pe ambele
maluri ale Dunării s-a format un adevărat imperiu civilizator, vezi vestigiile de la
Schela Cladovei și cultura Criș-Starcevo. Mai târziu, s-a vorbit despre amazoanele
de la Gurile Dunării sau Sirenele de pe o insulă dominată de femei. Satele aveau
case rectangulare, apărate cu șanțuri de apărare. Peste aceste civilizații pașnice ale
societății matriarhale, a coborât numeroase populații de războinici dintr-o societate
patriarhală, care au distrus vechile culturi pașnice.

Ștefan APENESCU

Din agenda culturală a Organizației Internaționale a Aromânilor

În prima lună a acestui an,
departamentul cultural al Organizației
Internaționale a Aromânilor, condus de
doamna Elena Jurjescu-Todi, a
prezentat în 15 ianuarie un excelent
spectacol de poezie și muzică închinat
poetului nepereche al Neamului
Românesc, Mihai Eminescu, la Casa
Națională din Brestovăț.

Tot în această lună, va avea loc și
simpozionul "Să ne unim cu Țara", închinat zilei de 14 ianuarie, urmat
de un spectacol de poezie și cântece de neam, atât în dialectul aromân,
cât și în limba literară.

Prof. Marius MATEI

De când badea nu mai vine

De când badea nu mai vine
S-a dus carnea de pe mine.
Și am pete mari pe față,
Ca luna de dimineață.

Mamă, de ce doru-i greu,
Care e norocul meu?
De ce sufletul îmi tună,
Și nu am inimă bună?

Vino bade nu mai sta,
Că-i urâtă ulița,
Și dacă mă lași așa
O s-ajung ca măneca.

Și m-o ridica ușor,
Vântul până după nor,
Și-oi ajunge sus pe lună
Unde petele s-adună,

Ș-unde-s sufletele toate,
Care-s de feciori uitate.

Victor ENACHE

Din albumul revistei noastre

O artistă, Elena Jurjescu și o
specialistă în folclor, prof. univ. dr.
Emilia Comișel, alături de Aurora
Oltean în ziua nunții sale cu Ion
Oltean. Cum care Ioan Oltean?
Măistrul realizator al emisiunii de
cântec autentic românesc de la
televiziunea Europa Nova. Ion
Oltean, prietenul drag al
directorului revistei noastre,
domnul Vasile Todi.

Prof. Marius MATEI

Luceafărului...

Luceafărul e un poem
Cu-ai săi eroi ca din povești,
Iar autorul e-un boem
Cu-al său final ce-l povestești...

Luceafărul eminescian
Te-nalță-n sferile cerești,
Căci minunata Cătălina-i
„Din rude mari împărătești“.

Luceafărului îi destăinuie
Nemărginita s-a iubire
Amorul sfânt îl tănuie
Cu-o ultimă destăinuire:

„Pătrunde codru și în gând,
Norocu-mi luminează!“

15.01.2009
Cludel Juman

ȘIRETENIA CATOLICISMULUI

Biserica Romană este uimitoare în subtilitatea și șiretenia ei. Ea poate citi ce trebuie să se întâmple. Ea își așteaptă vremea, văzând că bisericile protestante îi dau onoare primind sabatul cel fals și că se pregătesc să-l impună prin aceleași mijloace pe care le-a folosit ea în zilele de odinioară. Aceia care resping lumina adevărului vor căuta iarăși ajutor la această așa-zisă putere infailibilă, pentru a înălța o instituție care și-a avut originea odată cu ea. Cu câtă bucurie va veni în ajutorul protestanților pentru această lucrare nu este greu de presupus. Cine știe mai bine decât conducătorii papali cum să-i trateze pe aceia care nu ascultă de biserică?

Biserica Romano-Catolică, cu toate ramificațiile ei în lumea întreagă, formează o organizație vastă, aflată sub stăpânirea Scaunului Pontifical și destinată să slujească intereselor lui. Milioanele de credincioși catolici din toate țările globului sunt instruiți să se țină legați în supunere față de papă. Oricare ar fi naționalitatea sau forma de guvernământ, ei trebuie să privească autoritatea bisericii mai presus de oricare alta. *Cu toate că au jurat credință față de stat, în spatele acesteia stă votul de ascultare față de Roma, care îi dezleagă de oricare alt angajament, care ar putea fi împotriva intereselor ei.*

Istoria stă ca martoră a eforturilor ei persistente și măiestrite de a se amesteca în treburile națiunilor; iar după ce a câștigat un cap de pod, ea își promovează scopurile, chiar cu prețul ruinei conducătorilor și poporului. În anul 1204, papa Inocențiu al III-lea a smuls de la Petru al II-lea, regele Aragonului, următorul jurământ extraordinar: „Eu, Petru, regele aragonezilor, mărturisesc și făgăduiesc să fiu totdeauna credincios și ascultător față de domnul meu, papa Inocențiu, față de

urmașii lui catolici și față de Biserica Romană și să păstrez cu credincioșie regatul în ascultare față de el, apărând credința catolică și persecutând stricăciunea eretică.” (John Dowling, *The History of Románism*, b. 5, cap. 6, sec. 55). Aceasta este în armonie cu pretențiile cu privire la puterea pontifului roman, „că este legal pentru el să-i dea jos pe împărați” și „că îi poate dezlega pe supușii lui de supunerea față de conducătorii nedrepti.”

VA RECÂȘTIGA VATICANUL SUPREMAȚIA PIERDUTĂ?

Să nu se uite că *înfumurarea Romei nu se schimbă niciodată*. Principiile lui Grigore al VII-lea și ale lui Inocențiu al III-lea sunt și astăzi principiile Bisericii Romano-Catolice. Și, dacă ar mai deține puterea, le-ar pune în practică acum cu tot atâta vigoare ca în veacurile trecute. Prea puțin își dau seama protestanții ce fac atunci când își propun să primească ajutorul Romei în lucrarea de înălțare a duminicii. În timp ce ei urmăresc împlinirea scopului lor, Roma țintește să-și restabilească puterea, să-și refacă supremația pierdută. Odată stabilit în Statele Unite principiul că biserica poate folosi sau poate controla puterea statului, că rânduielile religioase pot fi impuse prin legi civile, pe scurt, că autoritatea bisericii și a statului trebuie să domine conștiința, triumful Romei în această țară este asigurat.

Cuvântul lui Dumnezeu a avertizat cu privire la primejdia care se apropie. Dacă acesta este neglijat, atunci lumea va vedea care sunt în realitate scopurile Romei, numai că atunci va fi prea târziu pentru a scăpa din cursă. *Roma crește pe nesimțite în putere*. Învățăturile ei își exercită influența în sălile legiuitoare, în biserici și în inimile oamenilor. Ea își înalță construcții masive și semețe, în ale căror ascunzișuri tainice se vor repeta persecuțiile de odinioară. Pe ascuns și de nevăzuit, ea își întărește forțele pentru a-și îndeplini scopurile atunci când îi va veni timpul să lovească. Tot ce dorește este o poziție avantajoasă, și aceasta i s-a dat deja. **În curând, vom vedea și vom simți care este scopul elementului roman.**

Prof. dr. Mihai BĂDĂLAN

Noaptea luceferilor sicilieni

Sicilienii îi considerau pe violatori cea mai joasă formă de viață. Chiar și în cele mai aspre închisori de oriunde din lume, violatorii erau dați deoparte, atacați, chiar bătuți până la

considerau o delicată. Ei erau negri, sicilienii erau albi. Pentru marocani, traficul de carne vie era la ordinea zilei, așa că, pe lângă faptul că furau recoltele bogate ale Siciliei, mai furau în mod regulat și femei și fete, care erau vândute în târgurile de sclavi din Maroc și Algeria.

De fiecare dată când un popor cuceritor venea în Sicilia, femeile deveneau principala lor atracție. Violul era un mod de a teroriza, controla și subjugă popoarele pe care le cucereau. Violul era o metodă prin care oricare popor își implanta seminția în adâncul sufletului sicilian. Cu alte cuvinte, la fel cum o țară cuceritoare își arbora steagul pe coastă, în același fel, soldații acestor națiuni războinice își lăsau sămânța în pântecul siciliencelor.

Acest lucru a dat naștere în sufletul sicilienilor unei uri arzătoare față de cei care le dezonorau și terorizau femeile. Violul în sine era uneori doar începutul durerii cauzate de incident, deoarece dacă o femeie rămânea însărcinată în urma acestui act, era obligată să ducă sarcina la termen; biserica nu permitea avorturile, accentuând la nesfârșit durerea și tulburarea victimelor.

În 1282, a avut loc un incident cunoscut sub numele de Noaptea Luceferilor Sicilieni. În acea zi fatală de 30 martie, sicilienii au hotărât că se saturaseră. Toți bărbații și băieții de pe insulă, suficient de maturi ca să poată lupta, s-au adunat împotriva soldaților francezi care veniseră în Sicilia, atrași de comorile ei. În acea noapte, zece mii de soldați francezi se strânseseră pe câmpiile Siciliei.

La miezul nopții, când băteau clopotele de la Biserica Sfântului Duh din afara orașului Palermo, precum și de la alte biserici de pe cuprinsul Siciliei, sicilienii s-au mobilizat pentru un singur scop: pură răzbunare.

Crimă. Sânge curgând râuri. Dreptate! Răzbunare!

„Ce-i prea mult strică!”

În timp ce soldații francezi dormeau, sicilienii au atacat cu o ferocitate care ar fi șocat întreaga Europă civilizată. Nu numai că au ucis până la ultimul francez, dar le-au și tăiat organele genitale, îndesându-le pur și simplu în gura cadavrelor.

Francezii nu s-au mai întors niciodată în Sicilia; nu voiau să mai aibă nimic de-a face cu barbarii sicilienii. Cu toate că insula nu a mai fost atacată, cu excepția invaziei Aliaților din 1943, a fost totuși condusă de o mulțime de țări europene.

„Ce-i prea mult strică!”, au strigat sicilienii, atât de tare, încât mesajul lor s-a auzit din Arabia Saudită până în Norvegia.

Când, în cele din urmă, italienii, uniți de Garibaldi pentru o perioadă de mai bine de 20 de ani, care a luat sfârșit în 1871, au emigrat cu milioanele în America (4-5 milioane) între 1890 și 1924, aceștia au adus cu ei ura personală, îndreptată nu doar asupra violului, ci mai degrabă asupra violatorilor; căci nu doar sicilienii fuseseră asediați, violați și brutalizați; majoritatea locuitorilor din sudul Italiei au suferit de pe urma popoarelor cuceritoare.

La începutul secolului XIX, italienii au învățat repede să se protejeze, atât pe ei cât și pe femeile lor. La fel ca în Sicilia, oricine viola o italiancă sfârșea prin a plăti cu viața, de obicei înjunghiat.

moarte. Nu era o întâmplare. Toți bărbații, din orice închisoare, de oriunde în lume, aveau mame, soții, fiice și nepoate, iar un violator devenea cel mai mare dușman al lor.

Italianii, în special sicilienii, aveau în sânge ura pentru violatori, la propriu vorbind. În vremuri străvechi, poporul sicilian fusese atacat și cucerit de aproape toate națiunile Europei; printre ele se numărau nordicii (vikingii), de aici venind ochii albaștri și părul blond al sicilienilor, grecii, turcii, francezii și maurii; toți veniseră în Sicilia, căci reprezenta cornul abundenței din Mediterană. Aici creșteau tot soiul de fructe și legume. Insula era localizată strategic și permitea controlul vaselor care circulau spre sau din Europa, Orientul Mijlociu și Africa de Nord.

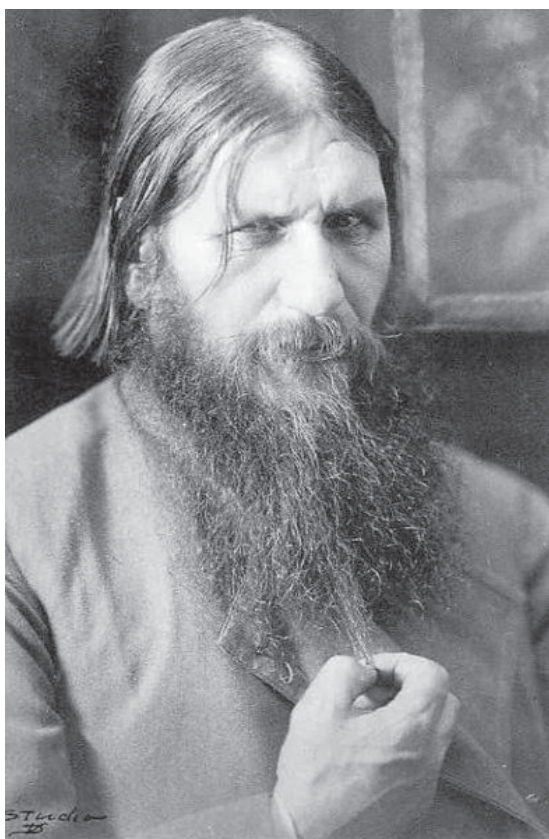
Îndeosebi marocanii acordau o mare atenție femeilor siciliene, pe care le

În galeria "Bărbaților celebri", alături de: Paris, Don Juan, Casanova, Rudolf Valentino etc. Rasputin ocupă un loc aparte. Acest mujic semianalfabet, dăruit de Dumnezeu cu robustețe fizică ieșită din comun și cu o forță biomagnetică excepțională, reușea prin puteri paranormale nu numai să realizeze vindecări miraculoase și să facă "minuni", dar și să stăpânească oamenii și să domine masele. Rasputin, omul care și-a speriat dușmanii, atât revoluționari cât și contrarevoluționari, chiar și prin semantica numelui: Rasputin - rasputnik (desfrânatul).

Vasile TODI

Grigorie Efimivici Rasputin s-a născut pe 10 ianuarie 1869 în micuțul sat siberian Pokrovskoie, pe malul râului Tura. Era al doilea copil al familiei, pe lângă Dimitri și Maria. Fata s-a înecat în Tura, iar câțiva ani mai târziu, Dimitri și Grigori au fost la pun pas să moară amândoi în același mod. Un sătean i-a scos din apă, dar Dimitri a făcut pneumonie și a murit. Moartea prematură a fraților l-a transformat pe Grigorie într-un copil ciudat, tăcut, cu priviri întunecate. Singurul lui dar era că îi numea întotdeauna cu precizie pe hoții care dădeau iama prin herghelia tatălui. La 18 ani, Grigorie a fost închis la Mănăstirea Verkoturie pentru trei luni, drept pedeapsă pentru un furt mărunț. Se spune că acolo i s-a arătat Maica Domnului. Cert este că s-a întors de la mănăstire foarte religios. S-a însurat cu Praskovia Dubrovina în 1889 și au avut trei copii: Dimitri, Varvara și Maria. Plus încă unul nelegitim, făcut prin vecini, căci Rasputin n-a fost niciodată ușă de biserică, în 1901 a plecat în pelerinaj la Ierusalim și la întoarcere s-a stabilit la Sankt Petersburg, unde și-a făcut apariția slab și murdar, cu hainele tocite și desculț.

„Un semizeu născut din imbecilitatea oamenilor”

Virivrea lui hipnotică a atras atenția Anei Virubova, cea mai bună prietenă a țarinei Alexandra. Ana tocmai fusese bătută măr de soț și căzuse într-o depresie cumplită. L-a invitat în casa ei pe călugărul zdrențăros pentru că era creștinește să omenеști un pelerin care a fost la Ierusalim. De atunci, Rasputin a fost nelipsit din casa Anei, unde doamnele se adunau să se roage în compania mujicului. Rasputin a ajuns în anturajul țarinei când Alexei, singurul băiat al perechii imperiale, a căzut de pe cal, suferind o puternică hemoragie internă. Medicii Curții credeau că aceasta îi va fi fatală băiatului, care suferea de hemofilie, boala "regală" transmisă de regina Victoria. Ana Virubova nu a ezitat

nicio clipă în a-l recomanda pe Rasputin ca singura șansă a copilului. Țarina a acceptat și așa a intrat Rasputin în familia imperială. În noaptea în care el s-a rugat la căpătâiul copilului care agoniza, țarina Alexandra a crezut că s-a înfăptuit o minune. Alexei și-a revenit, iar Rasputin a devenit un obișnuit al Curții, căpătând din ce în ce mai multă influență. Devenise ținta tuturor oportuniștilor care, în schimbul unor petreceri de pomină, îi cereau să mijlocească pentru ei tot felul de funcții. Totodată intrase și în vizorul serviciului secret Okhrana, care îl numea "Călugărul nebun" și "Carcalete", după cum reieșea din "rapoartele de sub casa scării" din imobilul unde avea un apartament și de unde era filat realmente zi și noapte de agenți. Nobilii ahtiați după funcții importante îl "spurcaseră" pe mujic la femei, băutura și petreceri cu țigani. Rasputin se lăsase bucuros "întinat", pentru că filosofia sa mistică îi permitea: "Numai prin durerea păcatului omul poate să cunoască mântuirea lui Dumnezeu", spunea el.

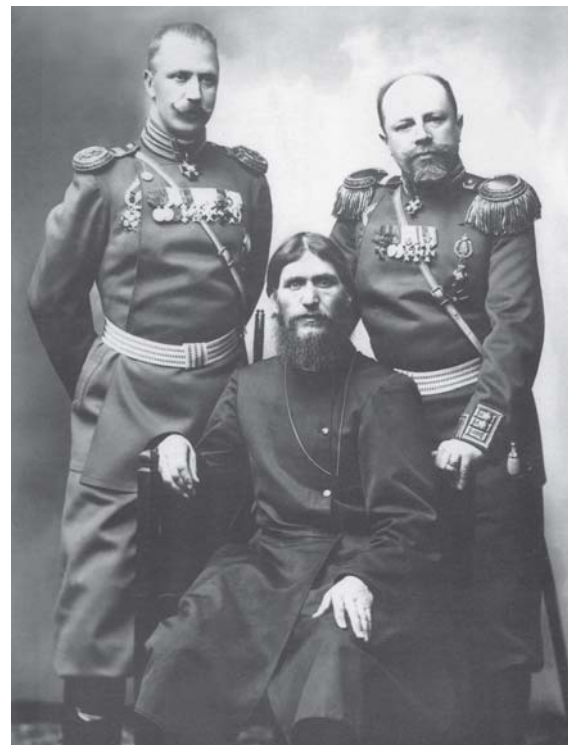
Glonțul fatal

În decembrie 1916, prințul Felix Iusupov, Marele Duce Dimitri Pavlovici și Vladimir Puriskevici, membru al Dumei, l-au ademenit

în cămările din subsolul Palatului Moika, pentru a-l ucide. S-a spus că, până la urmă, Rasputin a murit înecat, după ce a fost otrăvit, bătut, împușcat, legat fedeleș și aruncat în Neva. Dr. Vladimir Zharov de la Universitatea din Arkansas, SUA și Derrick Pounder - director al Centrului de Medicină Legală al Universității din Dundee, Scoția - au reanalizat cazul. Ei au confirmat raportul medicilor legiști care făcuseră autopsia, anume că nu exista nicio urmă de otrăvă activă în stomacul lui Rasputin, iar puțina apă găsită în plămâni nu justifica moartea prin înecare. Rămânea doar varianta împușcării.

Cea mai remarcabilă descoperire a celor doi specialiști se referă la tipul și calibrul gloanțelor extrase din trupul lui Rasputin. Profesorul Pounder a demonstrat, după rana provocată și tubul cartușului, că al patrulea glonț, tras în ceafa lui Rasputin, nu numai că i-a fost fatal, dar provenea de la altă armă decât celelalte. Directorul departamentului de arme de foc din cadrul Muzeului Armelor din Londra a fost de acord cu profesorul că acest glonț provenea cu siguranță de la un revolver britanic, marca Webley Mk VI, folosit de serviciile secrete britanice din acea perioadă.

Complotul britanic

Unii martori îl trecuseră pe listă ca fiind participant la atentat pe locotenentul Oswald Rayner, ofițer atașat unei celule a SIS (serviciu secret britanic) în St. Petersburg. Acesta avea revolver Webley MkVI. "Călugărul nebun" era în atenția SIS, deoarece insista ca țarul să-și retragă trupele din război. Participarea lui Rayner la complotul împotriva lui Rasputin nu putea fi întâmplătoare, cu atât mai mult cu cât îl cunoștea bine pe Iusupov, cu care fusese coleg la Oxford. Țarul l-a suspectat pe Rayner, primind informații de la Okhrana, care știa cam prea multe detalii pentru un serviciu care își făcuse "mea culpa" pentru că nu fusese pe fază în noaptea cu pricina. Însă ambasadorul britanic George Buchanan l-a asigurat pe țar că serviciile țării sale nu s-ar fi implicat într-un asemenea complot. Întors în Anglia, Rayner i-a povestit unei rude, Rose Jones, că a fost prezent la uciderea lui Rasputin, fără a da alte detalii.

Gabriel MIREA

“Eu sunt în vârstă acum și privesc cu mare teamă la evoluția destinului aromânilor. Nu am ce face și îmi pun speranțele tot în România. Ea este, dacă nu patria noastră natală, precum în cazul daco-românilor, în schimb singura patrie pe acest pământ.” Vasile BARBA

VASILE BARBA

Un luptător pentru salvagardarea limbii și culturii aromâne

La începutul acestui an, doamna Dr. Katharina Barba, din Freiburg – Germania, soția reputatului dascăl universitar și lider de necontestat al aromânilor, Vasile Barba, a trimis președintelui Trustului de Presă „Magazin” și al Asociației Presei Rurale din Banatul Istoric, dl. Vasile Todî, un adevărat volum de amintiri, despre omul și luptătorul pentru salvarea Neamului Aromân, Vasile Barba. Publicându-le în pagina noastră, a Asociației Presei Rurale din Banatul Istoric, ne onorăm cu recunoștință, dinaintea neamului care ne-a dat nouă bănățenilor, pe Șaguna, Loga ori Traian Doda, ne-a asigurat domnul Vasile Todî.

Victor ENACHE
Asociația Presei Rurale din Banatul Istoric

Adoptarea de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a „Recomandării 1333/97”, care a prevăzut sprijinirea acțiunii de păstrare și dezvoltare a limbii și culturii aromânilor, acordându-li se școli, biserici, mass-media etc. în limba lor maternă, a constituit un eveniment remarcabil în istoria recentă a acestei etnii, marcând în același timp și recunoașterea rostirii aromâne ca limbă.

Această izbândă a constituit încununarea muncii, a strădaniei profesorului dr. Vasile G. Barba, a unei lupte neîntrerupte timp de decenii, dusă cu entuziasm, fermitate și abnegație.

Desigur, este corect dacă spunem, că „a contribuit foarte mult la realizarea Recomandării 1333/97”, dar nu este exagerată nici afirmația, că „Vasile Barba a fost inițiatorul, motorul, creierul, inima și sufletul acestei recomandări”. Departe de mine intenția,

de a-l stiliza în sfânt pe soțul meu, dar în decursul anilor, îndeosebi în ultima vreme, am avut impresia, că au apărut niște afirmații eronate, în mare măsură și datorită lipsei de informare. Vasile nu s-a apărut niciodată, nu și-a irosit timpul cu murdăria. Când unii se „împodobeau cu penele” lui, obișnuia să spună: „Nu-i nimic, important este, ca treaba să meargă înainte”. Poate din această cauză s-a și ajuns să se înfățișeze uneori tocmai contrariul adevărului. Oricine a putut să afirme orice, fără să fie tras la răspundere. De aceea voi căuta eu să arăt unele lucruri reale, așa cum le-am trăit lângă el într-o căsnicie de 55 de ani, cunoscându-mi soțul până în adâncul sufletului.

Nu am pretenția unei prezentări exhaustive, doresc să subliniez cu părere de rău, că sunt conștientă de **imposibilitatea, de a prezenta așa, cum as fi dorit, meritele tuturor compatrioților săi, al căror ajutor a fost hotărâtor în lupta sa, și îmi cer iertare pentru lipsurile care vor apărea în mod inevitabil.** Nu m-am gândit niciodată, că într-o zi soțul meu iubit, acest om atât de puternic, nu va mai fi lângă mine și că mă voi simți obligată să intervin eu. De aceea îmi este foarte greu să scriu aceste rânduri. Totuși cred că voi putea înfățișa în numerele viitoare ale revistei, unele aspecte, chiar și din viața lui particulară, care să pună într-o lumină reală caracterul acestui om și lupta sa pentru cauza aromână.

- va urma -

Dr. Katharina BARBA

○ *Bijuterie literară*

Baba Leana și Bica

Baba Leana dă la Secaș, muieră la Vică Motcă, Dă trii dzile-i cătrănită că o dat dă mare potcă: ea să plînjie la tăt natu cum că vaca ei a mică Nu mai stă moment pră pașe-că i s-o făcut dă bică. -Sie mai stai acas, zăludo, dzisă într-o sară Vică, Du-ce iut la primărie, ca să ne trimeat-o bică! Vedz, că Leana și cu Vică n-or ieșit dă mult prin sat

Dă n-or fost aflat că bișii și harmijii s-or tăiat, Iar se mai antărț făcut-or bica și cu harmăsiu în Boldur, Visag și Secaș fășie az veterinaru... El, cu neșce mediținuri și cu o siringă mică, Fășie șie fășea armigu și ține și loc dă bică. Pră moment o curs Lencuța la primari să șeară bică Să is stîmpere jiuinca, prăcum i-o porîșit Vică. După șe o ascultat-o, domn primari, om învățat, I-o dzis: Du-ce, Leanco-acasă, că mult n-ai dă așceptat!

Ț-om trimece bas astară șie-i trăbe la vaca tea, Du-ce fără grij-acasă și nu ce mai cănuna!...

S-o dus Lenca mulțămită, dar n-o mai lucrat nimica, Și cu Vică laolaltă așceptau să vină bica. Cînd colo, mai cătră sară, bace-n poartă un domn gras

C-un bițiclu și c-o tașcă și cu ochilari pră nas. -Sie năcax ce-adușie, maichii? Dzisă Leana spăriată. -Domn primari mi-o dat dă șcire că aveț un bai c-o vacă.

-Istina, da' unge-i bica? dzisă Leana domnului. -Bica nu mai vine, maico, am venit io-n locu lui! -Domnule, nu fășie glumă, lasă-n pașie vaca noastră, Că ce vād om dă ispravă și... ghingiesc c-ai și nevastă!

-Babo, lasă vorba multă, dzisă domnu supărat, Că mie nu mi-i dă glumă! Unge-i vaca să ț-o gat?! -Maichii, poace fi, ca bica tu zgoșeci să fași la fel, Numa io mi-s bistoș, dragă, că nu poț să-i fași vițal!...

-Lasă, babo, vorba lungă și nu-ț fă grijă dăfel, Ca io-i fac vācutii tale o mîndreață dă vițal! -Domnule, fii om dă treabă, că io-ț spun că vaca-i mare

Și-ț rămîn pră drum copiii dacă fași vro înșiercare!

-Lasă, babo, vorba goală, că io am grijă de mine, Nu mi-s io la prima vacă și-ai să vedz. c-o merjie bine...

Baba, cînd vādzu că domnu musai vrea să fie bică, Să apleacă la ureche și-ntrăbă: -Tu sie dzîși, Vică?

-Șie să dzic? Vo bolîndzală o fi-n capu dumnelui, Ori să poace că lu domnu nu-i mai plașie doamna lui...

Ș-apoi dacă n-avem bică, hai să îl lăsăm pră el; Marva-i tare și el dzîșe că ne fășie și vițal. Atunși domnu-o țipat țoala, la mîneși s-o sufultat Și cu tașca subsuară prăstă vacă s-o băgat. Baba Leana iut să-ntoarsă, is făcu o crușie mare, Bātu doauă-tri mătăanii și dzisă cu glasu tare:

-Doamne, dă cînd m-ai făcut, Așa șieva n-am vādzut: Bică sus pră bițicleta, În nădraji și cu sārvieta!...

Virgiliu ȘCHIOPEȘCU

Întâmplare minunată la Giroc

Există oameni ai satelor bănățene cu contribuții notabile în sfera culturii și spiritualității pe care ingrătitudinea contemporanilor le-a plasat cu condamnabilă indiferență într-un con al tăcerii și umbrei. Peste aportul lor trăit cu vibrantă incandescență s-a lăsat lespedeza grea a uitării, peste memoria multora dintre ei colbul s-a înstăpânit dizgrațios și definitiv.

Cu reală bucurie trebuie să remarc că mai există sate ce nu-și uită înaintașii, care le respectă memoria în mod constructiv, valorificând creațiile lor prin tipărirea unor lucrări inedite, care din motive diferite nu au văzut lumina tiparului în timpul vieții creatorilor. Un astfel de sat este Girocul, de fapt o comună prosperă, bine rostuită și gospodărită, cu un mănunchi de oameni de cultură ai locului permanent preocupați de destinul comunei din toate punctele de vedere, cu creatori autentici, fie din Giroc, fie din Chișoda și care acum 16 ani, cu abnegație și curaj, prin periodicul local „Lumina Satului” au pornit pe drumul pavat cu frumoase și pilduitoare intenții pentru restituiri istorice, pentru popularizarea unor evenimente culturale semnificative din viața comunei.

Comuna Giroc este un caz fericit de împletire creatoare a intereselor gospodărești cu cele culturale, fapt realizat printr-un concurs de împrejurări favorabile, existența d-lui Iosif Ionel Toma, un primar cu mintea deschisă și reale sentimente de patriotism local ce știe ca nimeni altul să chivernisească banul public, atras mereu în activități ce vizează cultura comunei, de d-nii prof. Octavian Gruțiță și Ioan Murariu, autentici creatori locali, sau de d-nul Petru Chira un poet dialectal profund și original, precum și emulația culturală ce domina populația comunei fac ca în această comună să se întâmple lucruri minunate.

La ultima dintre aceste întâmplări culturale am avut onoarea să particip ca reprezentant al „Asociației Presei Rurale din Banatul Istoric”. Duminică 14

decembrie, ora 16 a avut loc la Giroc o manifestare culturală, prilejuită de împlinirea a șapte ani de la trecerea la cele veșnice a artistului plastic Ioan Aga, născut în Giroc. Cu acest prilej s-a oficiat o slujbă religioasă și s-a dezvelit o placă memorială pe locul unde s-a născut și a trăit artistul.

“Visul oricărui pictor este să realizeze un album cu creația sa. Pentru pictorul Ioan Aga, acest ideal s-a realizat postum prin strădania și gestul de o rară noblețe a prof. Ion Murariu - care i-a fost prieten de o viață - și printr-un lăudabil act de cultură al primarului comunei, jr. Ionel Toma și al Consiliului local al comunei Giroc, care au sprijinit editarea... Modest din fire, profesorul și pictorul Ioan Aga a trăit și a creat discret, într-un fel de anonim” ne spune d-na prof. Tamara Iacoban Birdean la lansarea unui album din creația celui comemorat. Și tot domnia sa continuă: “Acest album de artă îi scoate la lumină opera plastică de o certă valoare artistică, operă ce va dăinui peste vrem. E lăudabil că Girocul își prețuiește și promovează valorile sale umane” Și ceielați vorbitori, prof. Octavian Gruțiță, directorul școlii din localitate, prof Ion Murariu prietenul celui comemorat, primarul Iosif Ionel Toma, părintele paroh Adrian Chermelcu au evocat momente din viața și activitatea artistului, originalitatea și valoarea artistică a lucrărilor sale.

Manifestarea s-a încheiat printr-un scurt concert de colinde interpretate magistral de corul bisericesc din localitate.

Ferice de satul care are asemenea oameni de suflet, care nu-și uită înaintașii ci dimpotrivă îi promovează introducându-le opera în circuitul cultural bănățean și românesc.

Prof. Ion TRAIĂ

Secretar general al Asociației Presei Rurale din Banatul Istoric